

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 340.131.5

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2018.32.149513>

І. Е. Берестова, канд. юрид. наук, доцент, Заслужений юрист України,
провідний науковий співробітник відділу організації наукової роботи
Національної академії внутрішніх справ
Солом'янська площа, 1, Київ, 03035, Україна

ПРОЯВ ПУБЛІЧНОГО ІНТЕРЕСУ У ПРАКТИЦІ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

Стаття присвячена аналізу прояви публічного інтересу в конституційному юрисдикційному процесі. Обґрунтовано, що визнання, прояв і забезпечення різних публічних інтересів створюють міцний конституційний фундамент, гарантують прояв законних інтересів в різних сферах життя суспільства. Зроблено висновок, що розумність і справедливість є тими критеріями, які створюють основи дієвості законодавчого акту протягом тривалого часу. Доведено, що ключовим елементом відшукування, зіставлення і формування таких критеріїв виступає саме публічний інтерес з усією його багатогранністю проявів і його межі. Відзначається, що принцип пропорційності в практиці КСУ з'явився не спонтанно, а є еволюційним проявом розвитку суспільних відносин і відповідної реакції на такий розвиток з боку КСУ при розгляді конституційних проваджень.

Ключові слова: публічний інтерес, конституційне право, конституційна юрисдикція, рішення, справедливість, розумність, критерій, законодавчий акт.

Постановка проблеми. Публічні інтереси як правова категорія проявляються у різних галузях правової науки: конституційному, цивільному, адміністративному, податковому, банківському праві, а також ряду процесуальних галузей права. Утім питання публічних інтересів у конституційному процесі безпосередньо не перебували в сфері активної наукової уваги з боку вітчизняних конституціоналістів, теоретиків права або вчених-представників інших галузей права. Комплексного теоретичного дослідження прояву і використання категорії публічних інтересів у діяльності єдиного органу конституційної юрисдикції проведено не було, що обумовлює актуальність цієї наукової публікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Так, окремі проблеми публічного інтересу крізь призму складової верховенства права були досліджені Ю. О. Євтушок. Також частково торкалися особливостей публічного інтересу у своїх працях А. М. Колодій, С. В. Шевчук та М. В. Савчин, О. В. Оніщенко, І. В. Венедіктова, А. Є. Кубко та І. П. Андрушко. Окремі аспекти публічних інтересів розкриваються у працях таких зарубіжних вчених: С. М. Бондаря, М. С. Матейковича, В. А. Горбунова, Т. Я. Хабриєвої, В. Е. Чиркіна, О. Є. Фіногентової, А. Ю. Ломаєва, О. А. Коробової, Ю. А. Тихомирова, А. В. Малька, В. В. Субочева та ін.

Водночас, питання публічного інтересу як предмету судового розгляду чи іншої його ролі не було розкрито у вітчизняних наукових публікаціях, що обумовлює

необхідність дослідити цю проблему. Тож, **метою цієї статті** виступає розкриття специфіки прояву публічного інтересу у практиці Конституційного Суду України, його вплив на застосування принципу пропорційності як складової верховенства права – базового принципу, яким має керуватися суддя при здійсненні, зокрема, цивільного судочинства у нових умовах судового правозастосування.

Виклад основного матеріалу. Передусім наголосимо, що публічний інтерес тісно пов'язаний із застосуванням принципу пропорційності як базової ознаки конституційності будь-якого закону. Адже як справедливо зауважує сучасний провідний конституціоналіст С. В. Шевчук, «несправедливим та неконституційним має вважатися закон, який є непропорційним (засоби зазначені у законі, непропорційні переслідуваній меті) та суттєво порушує права людини (у тому числі – непропорційно їх обмежує)» [9, с. 63].

Окремою теоретичною проблемою є дослідження специфіки прояву публічного інтересу та його значення у практиці КСУ. Аналіз практики КСУ свідчить, що безпосередньо предметом дослідження публічний інтерес як правило не виступав, хоча КСУ розглядалися провадження, під час яких аналізувалися національні, державні, суспільні інтереси, інтереси територіальних громад, загально-міські інтереси, інтереси невизначеного кола осіб, та інтереси усіх суб'єктів правовідносин, зокрема: рішення від 8 квітня 1999 року № 3-рп/99 (справа про представництво прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді); від 18 жовтня 2000 року № 11-рп/2000 (справа про свободу утворення профспілок); від 9 лютого 2000 року № 1-рп/2000 (справа про місцеве самоврядування); 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 (справа про електроенергетику); від 1 грудня 2004 року № 18-рп/2004 (справа про охоронюваний законом інтерес); від 24 березня 2005 року № 2-рп/2005 (справа про податкову заставу); від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 (справа про постійне користування земельними ділянками); від 20 червня 2007 року № 5-рп/2007 (справа щодо кредиторів підприємств комунальної форми власності); від 16 жовтня 2007 року № 8-рп/2007 (справа про граничний вік перебування на державній службі та на службі в органах місцевого самоврядування); від 10 грудня 2009 року № 31-рп/2009 (справа про переважне право наймача на придбання військового майна); від 20 жовтня 2009 року № 27-рп/2009; від 16 лютого 2010 року № 5-рп/2010; від 20 жовтня 2011 року № 12-рп/2011; від 16 червня 2011 року № 5-рп/2011; від 10 листопада 2011 року 15-рп/2011 (справа про захист прав споживачів кредитних послуг); 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011; 31 травня 2011 року № 4-рп/2011; від 18 квітня 2012 року № 10-рп/2012 (справа щодо застосування кваліфікуючої ознаки «працівник правоохоронного органу» до працівника державної виконавчої служби); від 13 березня 2012 року № 6-рп/2012; від 12 червня 2012 року № 13-рп/2012; від 26 червня 2013 року № 5-рп/20 13; від 29 травня 2013 року № 2-рп/2013; від 28 листопада 2013 року № 12-рп/2013; від 11 липня 2013 року № 7-рп/2013; від 8 вересня 2016 року № 6-рп/2016 (справа про завчасне сповіщення про проведення публічних богослужінь, релігійних обрядів, церемоній та процесій) тощо.

Звернення до наведених рішень переконує у використанні публічного інтересу одночасно як певного предмету дослідження КСУ (про що справа – І.Б.) та критерію застосування принципу пропорційності під час розгляду цим судом конституційних проваджень (справ).

чи з інтересами господарських товариств з часткою державної власності у статутному фонді, а також констатував обов'язок прокуратури захищати саме інтереси держави, а не інтереси підприємств, установ і організацій із частками державної власності. Тобто, державні інтереси не дорівнюють поняттю інтереси посадових осіб державних органів, чи інтереси підприємств, установ, організацій державної форми власності.

В іншому рішенні від 18 жовтня 2000 року № 11-рп/2000 [3] (справа про свободу утворення профспілок) КСУ здійснив аналіз співвідношення свободи громадян об'єднуватися у громадські організації із процедурою створення таких об'єднань, внаслідок чого дійшов висновку, що «що окремі положення ст. 11 Закону обмежують право громадян на свободу об'єднання, закріплене у ч. 1 ст. 36 Конституції України. <...> Тому положення цієї статті, що унеможлиблює створення самостійної профспілки на окремому підприємстві, в установі чи організації без дотримання умов, передбачених частиною другою, відповідно до яких статус місцевих мають лише профспілки, «до складу яких входять не менше трьох первинних організацій ... чи об'єднують не менше 9 членів профспілки, які працюють на різних підприємствах, в установах або організаціях», не відповідає ч. 1 ст. 36 Конституції України. Конституційний Суд України, розглядаючи справу щодо офіційного тлумачення поняття «професійна спілка, що діє на підприємстві, в установі, організації», використаного в абз. 6 ч 1. Ст. 431 Кодексу законів про працю України (справа про профспілку, що діє на підприємстві), сформулював правову позицію, що «Конституція України не містить обмежень щодо утворення професійних спілок громадянами, які працюють на одному підприємстві, в установі, організації», та установив, зокрема, що із змісту ч. 3 ст. 36 Конституції України випливає, що «всі професійні спілки, які утворені і діють згідно з їх статутами на підприємствах, в установах, організаціях, мають гарантовані Конституцією України рівні права для захисту трудових і соціальних прав своїх членів...» (Рішення Конституційного Суду України від 29 жовтня 1998 року № 14-рп/98 // Вісник Конституційного Суду України. –1999. – № 1). Крім того, положення ст. 11 Закону, що унеможлиблює створення самостійної профспілки на підприємстві, в установі чи організації без дотримання визначених її частиною другою умов, нівелює передбачене Конституцією України право громадян на свободу об'єднання в аспекті утворення самостійної профспілки на підприємстві, в установі або організації, чим порушує одночасно і ч. 2 ст. 22 Конституції України, згідно з якою конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані» [3].

Як вбачається з цього рішення, предметом дослідження КСУ став інтерес певних соціальних груп, який охоплюється конституційно-правовою категорією «свобода об'єднань», а також було застосовано принцип порційності під час аналізу обмеження із втручанням чи ні у сутність права використав наявність такого критерію як публічний інтерес, у підсумку констатувавши про недопущення порушення сутності права, що може відбутися, зокрема, при встановленні у законодавстві таких умов, які не можна виконати на практиці.

З цього приводу примітною є позиція української дослідниці Ю. О. Євтушок, яка під час аналізу значення принципу пропорційності (називаючи його принципом сумірності) у складі верховенства права, зауважує, що він «в практиці конституційного судочинства, як і в правовій сфері загалом, має універсальне значен-

ня, оскільки покликаний контролювати закон не лише на предмет правомірності владного впливу на основні права, а й щодо його збалансованості в цілому. Тому як критерій конституційного контролю цей принцип застосовується до оцінки змісту правових актів на предмет їх розумності та справедливості» [1, с. 118].

Такий погляд, на нашу думку, заслуговує на увагу і всіляку підтримку, адже саме розумність і справедливість є тими критеріями, які створюють засади дієвості законодавчого акта протягом тривалого часу, адже завдяки ним враховується баланс усіх складових суспільних відносин, що регулюються правом. А «червоною ниткою» відшукування, співставлення та формування таких критеріїв виступає саме публічний інтерес і його межі у всій його багатоманітності проявів.

Наголошуємо, що принцип пропорційності у практиці КСУ з'явився не спонтанно, а є еволюційним проявом розвитку суспільних відносин і відповідної реакції на такий розвиток з боку КСУ при розгляді конституційних проваджень під час здійснення ним так званого наступного конституційного контролю, який полягає у контролі правомірності правового регулювання суспільних відносин через розгляд справ про відповідність законів та інших правових актів Конституції України та офіційного тлумачення Конституції України (ст. 150 Основного Закону України).

Як вірно зауважує Ю. О. Євтушок, принцип пропорційності як інструмент контролю за правомірністю обмеження законодавцем конституційних прав і свобод людини та балансування різноспрямованих публічних і приватних інтересів у практиці Конституційного Суду України використовується від початку його створення. В окремих вітчизняних наукових статтях певною мірою здійснювався аналіз такої практики, втім йому бракувало системності та послідовності [1, с. 119].

Зокрема, наведемо приклад судової практики КСУ, який стосується різниці між застосуванням публічного інтересу і не застосуванням принципу пропорційності.

Так, у рішенні від 3 лютого 2009 року № 3-рп/2009 [5] (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) КСУ зазначив, що «усиновлення надає усиновлювачам відповідні права та накладає на них обов'язки щодо усиновленої дитини в такому самому обсязі, який мають батьки щодо дитини (ч. 4 ст. 232 СК України), а усиновленим дітям – права і обов'язки в такому самому обсязі, який мають діти щодо своїх батьків (ст. 172, ч. 1 ст. 202, ч. 5 ст. 232 СК України). Встановлення вимоги щодо різниці у віці між усиновлювачем і усиновлюваним належить до законодавчих повноважень парламенту. Воно обумовлене відповідальністю держави за долю дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, відповідно до закріплених в Конституції України принципів взаємовідносин між батьками та дітьми (ст.ст. 51, 52). Визначена Законом вимога щодо різниці у віці між усиновлювачем і дитиною є однаково обов'язковою для всіх осіб, які бажають усиновити дитину, і фактично стосується можливості усиновлення дитини певного віку, а тому не порушує принципу рівності громадян перед законом, закріпленого ст. 24 Конституції України» (рішення КСУ від 3 лютого 2009 року № 3-рп/2009) [5].

Аналізуючи мотивувальну частину зазначеного рішення зауважимо, що аргументація у ньому не є достатньою для визнання конституційним окремого положення ч. 2 ст. 211 СК України, адже виключно вікові ознаки не можуть визнаватися перепорою для реалізації права людини на батьківство, а дитини – на піклування у сім'ї. На наш погляд, у цьому рішенні доцільно було б зазначити на інші чинни-

ки, які могли б дозволити, як виняток, усиновити дитину в разі наявності різниці у віці понад 45 років коли вони не є родичами, зокрема відмінний стан здоров'я. Крім того слід врахувати, що численні усиновлення в Україні здійснюються іноземцями, які у своїх країнах мають вищий рівень життя, та, відповідно тривалість його. Утім надавати перевагу іноземцям порівняно із громадянами України також суперечитиме ст. 24 Конституції України.

З цього приводу суддя КСУ і суддя-доповідач у справі М. А. Маркуш в окремій думці до цього рішення наголошувала, що «рішення в мотивувальній частині не містить методологічного підходу до розкриття правової природи інституту усиновлення, зокрема усиновлення – це право чи законний інтерес. І далі суддя КСУ формує думку, що лише через визначення в мотивувальній частині Рішення правової природи цього явища можна було б дати вичерпну відповідь на питання, поставлені суб'єктом права на конституційне подання, щодо того, чи відповідають зміни, внесені Законом до ч. 2 ст. 211 СК України, положенням ст.ст. 21, 22, 24, 51 Конституції України. Якщо мотивувальна частина Рішення й містить елементи дослідження в частині відповідності ст.ст. 24, 51 Конституції України положень другого речення абзацу першого ч. 2 ст. 211 СК України щодо різниці у віці між усиновлювачем та дитиною, однак воно є неповним. У мотивувальній частині відсутнє дослідження оспорюваних приписів ч. 2 ст. 211 СК України на предмет їх відповідності ст.ст. 21, 22 Конституції України, а тому відсутнє обґрунтування висновку, зробленого в пункті 1 резолютивної частини Рішення щодо відповідності оспорюваного положення ст. 211 СК України положенням ст. ст. 21, 22 Конституції України» [6].

Аналогічної позиції дотримується суддя КСУ В. М. Кампо, який в окремій думці до цього рішення пише, що «Усиновлення – це прояв державного піклування про дитину-сироту чи дитину, позбавлену батьківського піклування. Головною метою усиновлення є, передусім, належне забезпечення прав та інтересів такої дитини, передбачених Конституцією України, Конвенцією ООН про права дитини, Сімейним кодексом України, Законом України «Про охорону дитинства» тощо. Рішення № 3-рп/2009 базується на тому, що встановлення вимоги щодо різниці у віці між усиновлювачем і усиновлюваним належить до законодавчих повноважень парламенту і обумовлене відповідальністю держави за долю дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Однак різниця у віці між усиновлювачами та дитиною не належить до ключових критеріїв, що впливають на їх обов'язок щодо виховання дітей. Відносини між усиновлювачами та усиновленими формуються перш за все соціальними, етико-моральними, матеріальними та іншими чинниками» [5].

Слушними видаються аргументи судді КСУ Ю. І. Нікітіна також в окремій думці щодо рівності прав біологічних і усиновлених дітей, що «відповідно до ч. 1 ст. 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Даний принцип, зокрема, розкривається у ст. ст.21, 22, 24, 51, 52 Конституції України: усі люди є вільні і рівні у своїх правах; права і свободи людини є невідчужуваними, непорушними та не є вичерпними і не можуть бути скасовані; громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом; кожен із подружжя має рівні права і обов'язки; діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним. Отже, виходячи з наведених конституційних положень можна дійти висновку, що біологічні батьки та усиновлювачі є рівними у своїх правах щодо дітей, як і діти рівні у

своїх правах незалежно від їх походження, а також того, народжені вони у шлюбі чи поза ним, виховуються в сім'ї чи поза нею».

І далі суддя КСУ Ю. І. Нікітін обґрунтовує, що «З. Дитинство в Україні охороняється державою (ч. 3 ст. 51 Конституції України). Пріоритетом у правовому регулюванні сімейних відносин є забезпечення кожної дитини сімейним вихованням, можливістю духовного та фізичного розвитку (ч. 2 ст. 1, ч. 3. Ст. 5 СК України), а усиновлення дитини провадиться у її найвищих інтересах для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя (ч. 2 ст. 207 СК України). У п. 2 ст. 29 Загальної декларації прав людини зазначено, що при здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві. Ратифікувавши у 1991 році Конвенцію про права дитини, держава визнала, що дитині для повного і гармонійного розвитку її особи необхідно зростати в сімейному оточенні, в атмосфері щастя, любові та розуміння. Відповідно до п. 3 ст. 16 Загальної декларації прав людини, п. 1 ст. 23 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, ст. 10 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, ч. 1 ст. 3 СК України сім'я визнається природним і основним осередком суспільства» [7].

Таким чином, КСУ у рішенні від 3 лютого 2009 року № 3-рп/2009 (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) підійшов досить формально-логічно у мотивувальній частині стосовно найвищих інтересів дитини, які у своїй сукупності становлять значний суспільний інтерес, стосуються найвищої соціальної цінності держави – людини; а у кожному конкретному випадку торкаються природного права кожної дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування на переважне право виховання у сім'ї.

У мотивувальній частині, на наш погляд, КСУ виходив із наявності публічних інтересів у вигляді відповідальності держави за долю сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування та, формально-логічно обмежив (із втручанням у сутність права) фізичної особи на усиновлення виходячи із вікових ознак. Однак при цьому не застосувавши три елементи принципу пропорційності: 1) відповідність оскаржуваного «втручання» «нагальній суспільній потребі»; 2) пропорційності правомірній меті, що переслідувалась; 3) відповідності та достатності обґрунтування, наданого національними органами влади для виправдання втручання [8, с. 208].

Висновки. Підсумовуючи викладене, зауважимо, що визнання, прояв і забезпечення різних публічних інтересів як за значенням так і за суб'єктами – інтересам суспільства, держави, регіонів, місцевого самоврядування, окремих соціальних груп, невизначеного кола осіб – створюють міцний конституційний фундамент, гарантують прояв законних інтересів в різних сферах життя суспільства. І поняття публічного інтересу, не будучи в буквальному сенсі слова конституційно-нормативним, за своїм змістом відображено на конституційному рівні, у чому, на наш погляд, полягає його правоутворююча роль, яка поширюється на усі галузі публічного і частково приватного права.

Розумність і справедливість є тими критеріями, які створюють засади дієвості законодавчого акта протягом тривалого часу, адже завдяки ним враховується баланс усіх складових суспільних відносин, що регулюються правом. Ключовим

елементом відшукування, співставлення та формування таких критеріїв виступає саме публічний інтерес і його межі у всій його багатоманітності проявів.

Принцип пропорційності у практиці КСУ з'явився не спонтанно, а є еволюційним проявом розвитку суспільних відносин і відповідної реакції на такий розвиток з боку КСУ при розгляді конституційних проваджень під час здійснення ним так званого наступного конституційного контролю, який полягає у контролі правомірності правового регулювання суспільних відносин через розгляд справ про відповідність законів та інших правових актів Конституції України та офіційного тлумачення Конституції України (ст. 150 Основного Закону України).

Список літератури

1. Євтушок Ю. О. Принцип пропорційності як необхідна складова верховенства права. Дис...канд. юрид. наук спеціальність 12.00.01 // Юлія Олегівна Євтушок / – К. – 2015. – 214 с.
2. Рішення КСУ у справі за конституційними поданнями Вищого арбітражного суду України та Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 2 Арбітражного процесуального кодексу України (справа про представництво прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді) від 8 квітня 1999 року № 3-рп/99. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua/docs/397>.
3. Рішення КСУ у справі за конституційними поданнями народних депутатів України та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 8, 11, 16 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (справа про свободу утворення профспілок) від 18 жовтня 2000 року № 11-рп/2000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/docs/418>.
4. Рішення КСУ у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини другої статті 211 Сімейного кодексу України (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) 3 лютого 2009 року № 3-рп/2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/docs/563>.
5. Окрема думка судді КСУ Кампа В. М. на рішення КСУ у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини другої статті 211 Сімейного кодексу України (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) 3 лютого 2009 року № 3-рп/2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/docs/563>.
6. Окрема думка судді КСУ Маркуш М. А. на рішення КСУ у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини другої статті 211 Сімейного кодексу України (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) 3 лютого 2009 року № 3-рп/2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/docs/563>.
7. Окрема думка судді КСУ Нікітіна Ю. І. на рішення КСУ у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини другої статті 211 Сімейного кодексу України (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) 3 лютого 2009 року № 3-рп/2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/docs/563>.
8. Шевчук С. В. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні. – К. : Реферат, 2007. – 640 с.
9. Шевчук С. Основи конституційної юриспруденції. – Х. : Консум, 2002. – 296 с.

Стаття надійшла 25.10.2018 р.

И. Э. Берестовая, канд. юрид. наук, доцент, Заслуженный юрист Украины,
ведущий научный сотрудник отдела организации научной работы
Национальной академии внутренних дел
Соломенская площадь, 1, Киев, 03035, Украина

ПРОЯВЛЕНИЕ ПУБЛИЧНОГО ИНТЕРЕСА В ПРАКТИКЕ КОНСТИТУЦИОННОГО СУДА УКРАИНЫ

Резюме

Статья посвящена анализу проявления публичного интереса в конституционном юрисдикционном процессе. Обосновано, что признание, проявление и обеспечение различных публичных интересов создают прочный конституционный фундамент, гарантируют проявление законных интересов в различных сферах жизни общества. Сделан вывод, что разумность и справедливость являются теми критериями, которые создают основы действительности законодательного акта в течение длительного времени. Доказано, что ключевым элементом отыскания, сопоставления и формирования таких критериев выступает именно публичный интерес со всей его многогранности проявлений и его границы. Отмечается, что принцип пропорциональности в практике КСУ появился не спонтанно, а является эволюционным проявлением развития общественных отношений и соответствующей реакции на такое развитие со стороны КСУ при рассмотрении конституционных производств.

Ключевые слова: публичный интерес, конституционное право, конституционная юрисдикция, решение, справедливость, разумность, критерий, законодательный акт.

I. E. Berestova, Ph.D, Associate Professor,
the Honored Lawyer of Ukraine
the Leading Researcher of National Academy of Internal Affairs
Solomenskaya Square, 1, Kyiv, 03035, Ukraine

STATEMENT OF PUBLIC INTEREST IN PRACTICE OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF UKRAINE

Summary

The article is devoted to the analysis of the manifestation of public interest in the constitutional jurisdictional process. It is substantiated that the recognition, manifestation and provision of various public interests create a strong constitutional foundation, guarantee the manifestation of legitimate interests in various spheres of society. It is concluded that reasonableness and justice are those criteria that create the basis for the validity of a legislative act for a long time. It is proved that the key element in the search, comparison and formation of such criteria is precisely public interest with all its multifaceted manifestations and its boundaries. It is noted that the principle of proportionality in the practice of the CCU appeared not spontaneously, but is an evolutionary manifestation of the development of social relations and the corresponding reaction to such development from the part of the CCU when considering constitutional proceedings.

Key words: public interest, constitutional law, constitutional jurisdiction, decision, justice, reasonability, criterion, legislative act.